

Čís. 6585.

Byla-li jako úplata za povolené užívání věci vymíněna poměrná část plodů, jde o společenskou smlouvu ve smyslu §u 1103 obč. zák. pouze tehdy, je-li tu sdružení dvou nebo více osob ku společnému účelu. Smlouva pachtovní jest tu pak tehdy, jde-li o získání užívání cizí věci za úplatu a slib plodů jest pouze zvláštním způsobem platu za povolené užívání.

Bylo-li jako úplata za užívání věci umluveno poskytnutí služeb nebo provedení díla, jde o nájemní smlouvu pouze tehdy, je-li získání a poskytnutí užívání věci převládajícím důvodem sjednání smlouvy, jde však o smlouvu námezdní (služební nebo o dílo), je-li převládajícím důvodem jejího sjednání zpeněžení a získání pracovní síly.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1926, Rv II 767/26.)

Žalobci přijali žalovanou do bytu za různé práce. Proti žalobě o vylízení z bytu namítla žalovaná, že uzavřela se žalobci nájemní smlouvu. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s., nelze přiznati oprávnění. Podle právního náhledu dovolatelky jest smlouva nájemní vlastně kupem užívání věci a není prý překážky, by užívání nemohlo býti koupeno za něco jiného, než za peníze a by jiná hodnota (úplata) nemusila býti oceňována v penězích. Tento právní názor dovolatelky není úplně nesprávným, neboť prof. Krčmář ve své knize Právo obligační r. 1926 str. 193 a 194 nvádí: nájem jest smlouva o úplatné užívání věci, a plat se charakterisuje slovy »gewisser Preis« jakási cena (§ 1090 obč. zák.). Platem nemusí býti peníze a mohou jím býti předměty rozličné. Při smlouvě pachtovní bývá jím leckdy určité množství získaných plodů. Byla-li jako plat za povolené užívání vymíněna poměrná část (pars quota) dobytých plodů, prohlašuje § 1103 obč. zák. smlouvu za společenskou a nikoli nájemní. Ale jak vychází na jevo zejména z §u 576 c. ř. s., bude smlouvu takovou pokládati za smlouvu společenskou jen tehdy, když jsou dány podstatné znaky takové smlouvy, t. j. sdružení dvou nebo více osob ke společnému účelu. Podává-li se z povahy oné t. zv. colonia partiaria, že causou její (důvodem jejím) jest, by bylo získáno užívání cizí věci za plat a že slib kvoty plodů je jen zvláštním způsobem platu za povolené užívání, bude tu smlouva pachtovní. Není vyloučeno, aby jako plat bylo umluveno poskytnutí služeb, nebo provedení díla. Ale v takových případech bude tu smlouva nájemní jen tehdy, když získání a poskytnutí užívání věci bude převládajícím důvodem sjednání smlouvy. Naproti tomu byla by tu smlouva námezdní (služební nebo o dílo), kdyby převládajícím důvodem sjednání jejího bylo zpeněžení a získání pracovní síly (dv. dekret ze dne 14.

listopadu 1784 č. 360 sb. z. s.). V tom směru zjistil však první soud, že žalobci přijali žalovanou do bytu za mytí podlahy, praní prádla, nosení vody, pomoc v zahrádce, tedy za služby, jež jim konati měla, když pak jim žalovaná přestala služby konati a chtěla dáti za byt 25 Kč, nepřijala jich žalobkyně, by nenastal nájemní poměr. Dále zjistil první soud, že žalobci při poskytnutí komůrky k bydlení neměli úmyslu komůrku pronajmouti a že nebylo u nich vůle smlouvu nájemní uzavírat, jak připouští i dovolání a to prý z důvodu, by se vyhnuli předpisům zákona o ochraně nájemníků. Toto zjištění převzal i soud odvolací prohlásiv, že není zde důvodu nesprávného ocenění důkazů. Z toho vidno, že převládajícím důvodem sjednání sporné smlouvy mezi stranami rozepře bylo získání a zpeněžení pracovní síly žalované ve prospěch žalobců a nikoli poskytnutí a získání bytu pro žalovanou. Šlo tedy o smlouvu služební a nikoli nájemní, jak správně po právní stránce posoudily nižší soudy (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 6586.

Žaloby podle §§ 35—37 ex. ř. nejsou prázdninovými věcmi ve smyslu Šu 223, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1926, R I 1077/26.)

Žalobu o zrušení exekuce vyklizením procesní soud prvního stupně zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání žalobců proto, že prý jde o věc prázdninovou a že odvolání bylo podáno až dne 31. srpna 1926, ač rozsudek prvního soudu byl žalobci doručen dne 31. července 1926.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, jehož použil, jednal o odvolání podle zákona.

Důvody:

Odvolací soud odmítl žalobcův odvolání proto, že prý jde o věc prázdninovou a že odvolání bylo podáno až 31. srpna 1926, ačkoliv rozsudek prvního soudu byl doručen dne 31. července 1926. Rekurs žalobcův jest oprávněn. Ať již jde o žalobu podle Šu 35 ex. ř. (námitky proti nároku), nebo podle Šu 36 čís. 3 ex. ř. (námitky proti povolení exekuce), nejde o věc prázdninovou podle Šu 223 druhý odstavec c. ř. s. Tento předpis má na mysli jen exekuční řízení v užším smyslu, čítajíc k němu i jednání o rozvrhu nejvyššího podání, ale nikoliv spory, které sice vznikly za exekučního řízení a z jeho podnětu, avšak pro jejich provedení není v exekučním řáde předpisů, takže i pro ně platí předpisy civilního řádu soudního. Takové spory liší se od jiných sporů jen potud, že pro ně v exekučním řádu jest stanovena přesně příslušnost (§§ 17, 35 druhý odstavec, § 36 předposlední odstavec, § 37 třetí odstavec a k tomu § 51 ex. ř.) a u některých z nich také předpoklady a obsah nároku (§ 35